

Een ander voor het buitenland interessant project, is de zandmotor. Voor de kust van Delfland is in 2011 de zandmotor aangelegd. Een experimenteel project waarbij door een zandsuppletie op megaschaal, voor langere tijd de duinenrij wordt verstevigd. Alle betrokkenen bij de aanleg van de zandmotor kijken reikhalzend uit naar de eerste resultaten, want als het project slaagt, dan is de zandmotor een uniek product dat niet alleen in Nederland maar wellicht ook op tal van plekken in de wereld een uitstekende en duurzame manier is om de kust te versterken. Maar wordt de zandmotor al naar potentiële klanten goed gepromoot?

Foto's: Rijkswaterstaat/Joop van Houdt

Jan Mulder: "De visie, 'Building with nature', oogst veel bewondering"

De zandmotor loopt!

Door Peter Boom

Jan Mulder van Deltares is nauw betrokken geweest bij de opzet van de zandmotor." Na de aanleg tussen maart en juli 2011, kunnen we stellen dat de zandmotor nu loopt. Dat betekent dat er voor ons nu een periode is aangebroken van verder onderzoek, monitoren en ontwikkelingen in kaart brengen. Maar je moet bedenken dat we dit al veel langer doen want vanaf 1990 vinden jaarlijks suppleties plaats om de kust te handhaven. Deze suppleties hebben een typische omvang in de orde van 1-2 miljoen m³ elk met, per locatie, een terugkeerfrequentie van 3-5 jaar. De zandmotor is eigenlijk het resultaat van een opschaling van deze jaarlijkse suppleties, grotere hoeveelheid en een lagere frequentie." Jan Mulder geeft aan dat op meerdere plaatsen langs onze kust over een mogelijke zandmotor wordt nagedacht. "Je moet dan wel denken aan een afgeleide vorm want voor elke plek moet je een nieuwe passende zandmotor bedenken. Belangrijk punt is natuurlijk dat er zand moet zijn om naar de juiste plek te verplaatsen. Dat is dan ook het eerste ijkpunt als je in het buitenland een zandmotor zou willen aanleggen. Er moet voldoende zand in de omgeving zijn. Daarnaast is de opzet, uiterlijk en omvang, van de zandmotor niet alleen afhankelijk van de mogelijkheden, maar ook van de belangen van de stakeholders. Wat willen die bereiken en hoe past de zandmotor in dat complete proces. De zandmotor zoals die nu is aangelegd is daarom op zichzelf geen export product, maar het principe en de manier van denken kan zeker wel de

basis zijn voor een vergelijkbaar project in het buitenland." Kusthandhaving zien vanuit een grote schaal, als onderdeel van een totaal project, dat is eigenlijk de boodschap die achter de zandmotor ligt. "Dat betekent ook dat het niet interessant is, als het al zou kunnen, om een patent op de zandmotor aan te vragen. Maar je ziet wel dat er vanuit het buitenland veel interesse is in het grootschalige denken waarin 'duurzaam' en 'werken met de natuur' belangrijke uitgangspunten zijn". Deltares was betrokken bij de ontwikkeling van het totale project in nauwe samenwerking met verschillende bedrijven (zie kader). Vanuit die samenwerking hebben alle partijen veel kennis en ervaring opgedaan om in de toekomst vergelijkbare projecten op te zetten. Dat kan in een vergelijkbaar samenwerkingsverband, maar ieder voor zich zou natuurlijk ook een andere vorm of opzet kunnen kiezen. Jan Mulder: "Toch zie je dat, als er buitenlanders naar onze projecten komen kijken, de zandmotor veel belangstelling trekt. De visie, 'building with nature', de uitwerking en de realisatie oogsten veel bewondering. We horen dan ook vaak 'dat kan alleen in Nederland zo groots en evenwichtig worden opgezet'. Een Amerikaan verzuchtte bij het zien van de zandmotor zelfs: 'you're miles ahead of us'".

Deltares, en de andere partners, nemen wat betreft de promotie van de zandmotor dan ook niet een afwachtende houding aan. De zandmotor trekt wereldwijd veel aandacht en de betrokkenen worden vaak uitgenodigd om de achter-

Veel belangstelling vanuit buitenland voor unieke Nederlandse projecten

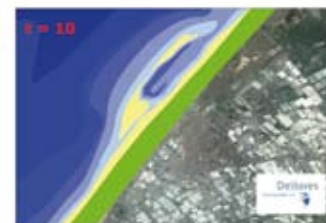
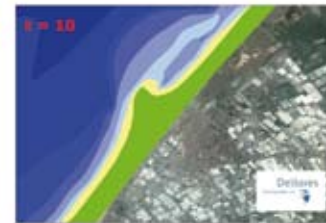

Zwemverbod

De zandmotor kwam afgelopen weken in het nieuws vanwege de veiligheid voor zwemmers. Door de aanleg van de zandmotor verandert namelijk de kracht en de richting van de stroming. Vooraf blijkt niet met zekerheid te zeggen op welke plaatsen de zandmotor wel of niet veilig zal zijn voor zwemmers. Daarom geldt momenteel voor de hele zandmotor een zwemverbod. Zodra blijkt dat bepaalde delen van de zandmotor veilig zijn, kan voor die delen het zwemverbod worden opgeheven.

liggende visie op buitenlandse congressen of bijeenkomsten uiteen te zetten. “Wij nemen zelf ook regelmatig het initiatief om tijdens dergelijke bijeenkomsten de zandmotor te promoten of erover te publiceren. Dat heeft er onder meer in geresulteerd dat vertegenwoordigers van diverse landen naar Nederland zijn gekomen om te kijken of de zandmotor ook in hun land toepasbaar is. Bij dergelijke bezoeken zijn diverse betrokkenen aanwezig, zodat iedereen ook kan uitleggen wat zijn inbreng bij het realiseren van een zandmotor is geweest. Je ziet dat daaruit ook weer contacten voortvloeien die wellicht leiden tot het uitvoeren van een bepaald onderdeel dat bij de zandmotor is toegepast.”

Mulder is blij dat de zandmotor nu gerealiseerd is, de overheid (Rijkswaterstaat en Provincie) hebben het project voor het grootste deel gefinancierd. “Ik weet niet of dit in de huidige tijd van bezuinigingen ook mogelijk was geweest. We hebben nu het voordeel dat de zandmotor ‘loopt’ en dat we de resultaten ook daadwerkelijk aan de kust kunnen laten zien. Dat maakt het vermarkten van een project een stuk makkelijker dan wanneer je het alleen over een plan hebt”.

Hoofddoel van de Zandmotor is het combineren van langere termijn veiligheid achter de Delflandse kust met meer ruimte voor natuur en recreatie. Een belangrijk neven doel is innovatie en kennisontwikkeling. Er wordt gekeken naar nieuwe manieren om met kustonderhoud en kustveiligheid om te gaan, en naar het proces van samenwerking tussen partijen om de kustzone te ontwikkelen, onder meer wat betreft functioneel aanbesteden en financieringsvormen.

Bij de uitvoering van het project werken de initiatiefnemers samen met het Hoogheemraadschap Delfland, de gemeenten Den Haag, Westland en Rotterdam en de Zuid Hollandse Milieufederatie. Daarnaast is de Stichting Ecoshape lid van de projectgroep en zijn Grontmij en Deltares betrokken als inhoudelijke adviseurs.